

Lecții de învățat pentru turul doi de scrutin

ACTIV vă prezintă cele mai frecvente greșeli comise de alegători și funcționarii electorali la 3 iunie a.c.

POTRIVIT COMISIEI Electorale Centrale (CEC), turul doi de scrutin va fi organizat la 17 iunie a.c. în 467 din cele 898 de localități ale Republicii Moldova. La 3 iunie a.c., nu s-a reușit alegerea primarului din primul tur în municipiul Chișinău, dar și în orașele Briceni, Cahul, Cantemir, Călărași, Cimișlia, Căușeni, Criuleni, Drochia, Edineț, Fălești, Glodeni, Nisporeni, Soroca, Strășeni, Șoldănești, Taraclia, Telenești, Ungheni.

Articolul 134, punct 3 al Codului Electoral al Republicii Moldova spune că la al doilea tur de scrutin se consideră ales candidatul care a obținut cel mai mare număr de voturi, indiferent de numărul alegătorilor care au participat la alegeri. În caz de paritate de voturi, se consideră ales candidatul care a obținut cel mai mare număr de voturi în primul tur de scrutin.

La 17 iunie a.c., cetățenii cu drept de vot din Republica Moldova vor primi un singur buletin de vot în care va fi trecut numele candidaților la funcția de primar care au acumulat cele mai multe voturi la scrutinul din 3 iunie a.c.

Pentru a vota corect la 17 iunie 2007 nu trebuie să repetați greșelile comise de unii cetățeni cu drept de vot la scrutinul anterior. ACTIV vă prezintă cele mai frecvente erori comise de alegători la 3 iunie a.c. și cele mai grave încălcări admise de unii membri ai birourilor electorale în procesul votării. Totodată, vă explicăm detaliat care sunt particularitățile efectuării votării și care sunt drepturile dvs. de alegător.

Fiți ACTIVII!

Votați corect la 17 iunie 2007!

Cele mai multe buletine de vot au fost anulate pe motiv că alegătorii au aplicat ștampila „Votat” în dreptul mai multor concurenți electorali.

Potrivit articolului 54 din Codul Electoral al Republicii Moldova, buletinul de vot se completează de către alegător **NUMAI ÎN CABINA PENTRU VOT SECRET**. Alegătorul care nu este în stare să completeze de sine stătător buletinul are dreptul să invite în cabină o altă persoană, cu excepția membrilor biroului secției de votare, membrilor reprezentanți ai concurenților electorali și a persoanelor autorizate să asiste la operațiile electorale.

Alegătorul aplică ștampila cu inscripția „Votat” în interiorul cercului unui singur patruleter din buletinul de vot, ceea ce înseamnă că a votat pentru concurentul electoral corespunzător. Cercul din celelalte patruletere trebuie **SĂ RĂMÂNĂ CURATE**.

LA 17 IUNIE, vor fi aleși primarii în 467 de localități

Înainte de a introduce buletinul de vot în urna de vot, unul dintre membrii biroului electoral al secției de votare, care se află permanent lângă urnă, va aplica pe versoul buletinului de vot ștampila specială a biroului electoral al secției de votare.

Dacă alegătorul a completat greșit buletinul, la cererea lui, biroul electoral al secției de votare anulează acest buletin și îi eliberează imediat, **O SINGURĂ DATĂ**, un nou buletin de vot. Acest caz va fi menționat în procesul-verbal cu privire la votare și în lista electorală. Alegătorul introduce în urna de vot buletinul de vot cu ștampila „Votat”.

La secția nr. 10 din Chișinău o persoană a încercat să voteze fără fișa de însoțire a buletinului de identitate. Observatorul a spus că-l cunoaște pe alegător și i s-a permis să voteze.

Cetățenii Republicii Moldova își pot exercita dreptul de vot în baza următoarelor acte: a) buletinul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova, **CU FIȘA DE ÎNSOȚIRE**; b) pașaportul de uz intern emis de fosta URSS (modelul anului 1974), unde este menționată despre cetățenia Republicii Moldova și numărul de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP); c) actul de identitate provizoriu (formularul nr. F-9).

În satul Hirova, raionul Călărași și în satul Costești, raionul Râșcani membrii comisiei de votare au interzis persoanelor care nu sunt invalide sau pensionari să voteze în baza pașaportelor de tip sovietic.

La 29 mai 2007, Comisia Electorală Centrală a aprobat o hotărâre în baza

căreia la alegerile locale generale din 2007 pot vota **TOATE PERSOANELE** care au un pașaport de tip ex-sovietic, în care este înscrisă cetățenia moldovenească, numărul de identificare și domiciliul.

La Cricova, mun. Chișinău candidații în funcția de consilier local au violat secretul votului, cerând cetățenilor să le arate pentru cine au votat.

Potrivit articolului 6 din Codul Electoral al Republicii Moldova, votarea la alegeri și/sau referendum este **SECRETĂ**, excluzându-se astfel posibilitatea influențării voinței alegătorului.

În satul Gura Galbenei, raionul Cimișlia observatorii au înregistrat un caz în care candidatul la funcția de primar a luat o persoană de mână și i-a indicat acesteia pentru cine să voteze.

Codul Electoral al Republicii Moldova spune că nimeni nu este în drept să exercite **PRESIUNI ASUPRA ALEGĂTORULUI** pentru a-l face să voteze sau să nu voteze, precum și pentru a-l împiedica să-și exprime voința în mod independent.

În Găgăuzia membrii comisiei electorale din Avdarma au permis mai multor cetățeni să voteze pe motiv că-i cunosc la față, deși aceștia nu aveau pașaport asupra lor.

Biroul electoral al secției de votare înmânează alegătorului buletinele de vot, conform listei electorale, **NUMAI LA PREZENTAREA ACTULUI DE IDENTITATE**, iar alegătorul, primind buletinele de vot, semnează în lista electorală în dreptul numelui său.

În or. Cahul mai mulți cetățeni care domiciliază în raza secțiilor de votare nu s-au regăsit pe listele de bază și au refuzat să fie înscrși pe listele suplimentare, considerând că le-a fost încălcat astfel dreptul la vot.

Alegătorii din raza secției de votare care nu sunt înscrși în listele electorale **SE ÎNSCRU ÎNTR-O LISTĂ SUPPLEMENTARĂ** la prezentarea documentului ce atestă domicilierea sau reședința lor în perimetrul secției de votare respective.

În unele localități urna mobilă a fost însoțită numai de un singur membru al biroului electoral.

În cazul în care alegătorul, din motive de sănătate sau din alte motive întemeiate, nu se poate prezenta la locul de votare, biroul electoral al secției de votare, unde este înscris acesta desemnează prin hotărâre, la cererea verbală sau scrisă a alegătorului, **CEL PUȚIN DOI MEMBRI AI BIROULUI**, care se deplasează la locul unde se află alegătorul, în raza secției de votare, cu o urnă de vot mobilă și cu materialele necesare pentru votare (buletine de vot cu ștampila biroului electoral al secției de votare aplicată pe verso; lista alegătorilor care au solicitat votarea la locul aflării lor semnata de președintele și secretarul biroului electoral, ștampila cu mențiunea „Votat”, tușiera). Datele alegătorilor care au solicitat votarea la locul aflării lor se înscriu în lista suplimentară.

(Încălcările legislației electorale au fost preluate din raportul Ligii pentru Apărarea Drepturilor Omului din Moldova.)

Cine și cât?

CEC a prezentat rezultatele finale preliminare ale alegerilor din 3 iunie.

PRIMARI: Partidului Comuniștilor din Republica Moldova - 29,92%; Alianța „MOLDOVA NOASTRĂ” - 15,75%; Partidul Democrat din Moldova - 10,35%; Partidul Popular Creștin Democrat - 6,88%; Partidul Democrației Sociale - 4,37%; Partidul Social-Democrat din Moldova - 3,37%; Partidul Social-Liberal - 3,11%; Partidul Popular Republican - 3,26%; Blocul electoral „Patria-Родина Равноправие” - 1,93%; Uniunea Centristă din Moldova - 1,54%; Partidul Liberal - 1,43%. Celelalte partide politice - concurenți electorali au acumulat mai puțin de un procent. Candidații independenți au acumulat 14,77% din voturi.

Consilieri în consiliile orașenești, sătești (comunale): Partidul Comuniștilor din Republica Moldova - 33,45%; Alianța „MOLDOVA NOASTRĂ” - 17,46%; Partidul Democrat din Moldova - 10,8%; Partidul Popular Creștin Democrat - 8,1%; Partidul Democrației Sociale - 4,61%; Partidul Social-Democrat din Moldova - 3,4%; Partidul Social-Liberal - 3,4%; Partidul Popular Republican - 3,1%; Uniunea Centristă din Moldova - 1,48%; Partidul Liberal - 1,51%; Blocul electoral „Patria-Родина Равноправие” - 1,84%. Celelalte partide politice - concurenți electorali au acumulat mai puțin de 1%. Candidații independenți au acumulat 8,38% din voturi.

Consilieri în consiliile raionale și municipale: Partidul Comuniștilor din Republica Moldova - 34,32%; Alianța „MOLDOVA NOASTRĂ” - 16,77%; Partidul Democrat din Moldova - 9,73%; Partidul Popular Creștin Democrat - 8,52%; Partidul Liberal - 4,82%; Partidul Democrației Sociale - 4,78%; Partidul Social-Democrat din Moldova - 3,76%; Partidul Social-Liberal - 3,18%; Partidul Popular Republican - 2,46%; Uniunea Centristă din Moldova - 1,45%; Blocul electoral „Patria-Родина Равноправие” - 1,84%; Partidul Național Liberal - 1,35%. Celelalte partide politice - concurenți electorali au acumulat mai puțin de 1%. Candidații independenți au acumulat 8,38% din voturi.

Primarul general de Chișinău: Veaceslav Iordan (PCRM) - 27,72%; Dorin Chirtoacă (PL) - 24,33%; Leonid Bujor (AMN) - 9,77%; Vladimir Filat (PD) - 8,32%; Dumitru Braghîș (PDS) - 7,95%.

Consilieri în Consiliul Municipal Chișinău: Partidul Comuniștilor din Republica Moldova - 26,64%; Partidul Liberal - 18,31%; Alianța „MOLDOVA NOASTRĂ” - 12,26%; Partidul Democrat din Moldova - 6,83%; Partidul Popular Creștin Democrat - 6,92%; Partidul Democrației Sociale - 5,25%; Partidul Umanist din Moldova - 3,51%; Partidul Social Democrat din Moldova - 3,38%; Blocul electoral „Patria-Родина — Равноправие” - 3,29%; Partidul Național Liberal - 2,91%.

În conformitate cu prevederile art.135 din Codul Electoral, legalitatea alegerilor din fiecare circumscripție electorală este confirmată sau infirmată de instanțele de judecată, în termen de 10 zile de la data primirii rapoartelor consiliilor electorale de circumscripție. În termen de 24 de ore de la adoptarea acestei hotărâri Comisia Electorală Centrală și consiliile electorale de circumscripție publică rezultatele definitive ale alegerilor.

Declarația Ambasadei SUA privind campania electorală și alegerile locale din 3 iunie 2007

AMBASADA SUA felicită poporul Moldovei cu participarea la alegerile locale din 3 iunie. Campania și procedura de votare, în general, a permis cetățenilor Moldovei să primească suficientă informație pentru a face o alegere informată.

Noi totuși rămânem îngrijorați de plângerile larg răspândite și, după cum se pare, întemeiate privitor la intimidările candidaților, accesul și reflectarea inegală a partidelor în mass media, utilizarea improprie a resurselor administrative, rapoartele privind agitația ilegală în apropierea secțiilor de votare, favoritismul din

partea guvernului pentru candidații partidului de guvernământ și irregularitățile în listele de alegători. De asemenea suntem îngrijorați de unele momente ale Codului Electoral, care sunt neclare și de ceea greu de implementat.

Apreciem Comisia Electorală Centrală și majoritatea consiliilor electorale de circumscripție pentru administrarea cu succes a procesului de înregistrare a candidaților și a procesului de votare. Ne bucură faptul că înregistrarea unui număr mare de partide a oferit alegătorilor o alegere vastă. Întâlnirile mici și discuțiile

cu alegătorii, precum și distribuirea materialelor electorale au avut loc în linia generală fără restricții. Majoritatea secțiilor de votare au permis accesul liber al alegătorilor la cabinele de vot, au procesat și au numărat cu succes numeroasele buletine de vot complicate.

În timpul întrevederilor pe care Ambasadorul Kirby le-a avut pe parcursul campaniei electorale cu comisiile electorale de circumscripție de nivelului doi și cu reprezentanții partidelor politice în 17 raioane din Moldova și după ce Ambasada a trimis observatori în ziua alegerilor sub

patronajul Oficiului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului al OSCE (ODIHR), Ambasada SUA în mod direct a văzut realizările pozitive și complicațiile campaniei și procesului de votare.

Turul doi al alegerilor din 17 iunie este o oportunitate pentru Moldova atât pentru ca să-și reafirme practicile de succes din 3 iunie, cât și să-și corecteze orice deficiențe. Noi așteptăm cu nerăbdare raportul final al ODIHR privitor la campania electorală și ziua alegerilor.

8 iunie 2007